

Et vilddyr i skolejunglen. Til højre Glenn Ford. Fra »The Blackboard Jungle«, en film i den gamle polemiske hollywoodtradition, men ikke i dens topklasse.

SET I LANDSKRONA:

HÅRDE VILKÅR

THE BLACKBOARD JUNGLE. — Prod.: MGM 1954. Manus.: Richard Brooks efter roman af Evan Hunter. Instr.: Richard Brooks. Foto: Russell Harlan. Musik: Charles Wolcott. Medv.: Glenn Ford, Anne Francis, Louis Calhern, Vic Morrow, Sidney Poitier, Margaret Hayes.

Det var »The Blackboard Jungle«, den kvindelige amerikanske ambassadør i Rom fik udelukket fra Venedig-Festivalen, formodentlig fordi den ikke giver det pæneste billede af USA. Men er det ikke mere egnet til at forskærtse sympati for amerikanerne, at der udøves tryk af denne art, end at der i en film skildres et stygt amerikansk slumkvarter?

Til en skole i dette kvarter ankommer en ung lærer, der i modsætning til resignerede kolleger forsøger at få borgere ud af de bisser, han har med at gøre. Der er ikke lagt fingre imellem, flere af dem er regulære voldsforbrydere, og læreren må slås for livet. Der kommer utroværdige omvendelser til slut (Bunuel ville græmme sig, om nogen halede ham ind til filmen), og filmen er blødgjort med flere røstromeiske mellemspill om lærerens ægteskabelige problemer.

Men selv bortset fra disse mangler er »The Blackboard Jungle« ikke tilfredsstillende. Amerikanerne synes nu kun sjældent at mestre den sociale film (de kunne bedre for 7—8 år siden), og Brooks har lavet for mange dårlige damefilm siden »Crisis« til at kunne genoptage tråden fra denne intelligente politiske thriller. Man savner elevernes bag-

grund, man har svært ved at forstå, at politiet ikke i højere grad bliver indblandet, man synes flere gange i modsætning til MGM, at læreren bærer sig kluntet ad.

Som den ene af bisserne leverer Vic Morrow en dygtig efterligning af Marlon Brando, og Louis Calhern er ganske god som en af de lærere, der har mistet gejsten. Glenn Ford spiller den unge lærer, men det er et spørgsmål, om den »intellektuelle helt« ligger for ham — i en lignende helterolle var Humphrey Bogart bedre i »Sidste frist«, også en svag film af Brooks med idealistisk fernis.

Erik Ulrichsen.

FILMINDEX XII

JIRI TRNKA

AF BØRGE TROLLE

Forkortelser: Se filmindex XI.
Årstallene er produktionsår.

ZVIRÁTKA A PETROVSTI. (Dyrene og Røverne eller De Bremer Stadsmusikanter) 1946. M: Jiri Trnka, Eduard Hofman, Stanislav Látal & Karel Mann efter folkeeventyr og Oskar Nedbals ballet »Die Bremer Stadtmusikanten«. I. & tegning: Jiri Trnka. Mu: Oskar Nedbal. F: Borivoj Novák. Vers af: Frantisek Hrubin. Tegnefilm i farver, 265 m.

DÁREK. (Gaven) 1946. M: Jiri Trnka, Jiri Brdecka, Eduard Hofman. I. & tegning: Jiri Trnka. I. af sekvenserne m. skuespiller: Jiri Krejčík. Medvirkende: Frantisek Filipovsky. Mu: Jan Rychlik. F: Ivan Masník, Borivoj Novák, Vladimir Novotny. Tegnefilm i farver, 491 m.

PĚRÁK A SS. (Springfyren og SS) 1946. M: Jiri Trnka & Jiri Brdecka efter idé af O. Safránek. I. & tegning: Jiri Trnka. Mu: Jan Rychlik. F: Ivan Masník & Borivoj Novák. s/h tegnefilm, 398 m. (Politisk satire.)

MISA KULICKA. (Bjørnen Mischa) 1947. M: Karel Baroch & Eduard Hofman efter Josef Menzels historie. I: Karel Baroch & Eduard Hofman. Mu: Frantisek Skvor. Dek. & dukker: Jiri Trnka. Dukkefilm i farver, 298 m.

SPALICEK. (Det tjekkiske Aar) 1947. M. — I. — Dek. & dukker: Jiri Trnka. Mu: Václav Trojan. F: Vladimir Novotny & Emanuel Franek. Dek. & sceneopbygning udført af: Jaroslav Zdrubecky, F. Braun, V. Braun, F. Horník & K. Sobotka. Dukkeføring: B. Sránek, B. Pojar, Z. Hrabe, J. Karpas, Stanislav Látal & A. Továrek. Seks dele: Karneval — Foraar — Legenden om Sct. Prokop — Pilgrimsfærd — Landsbyfesten — Bethlehem. Dukkefilm i farver, 2272 m.

CISÁRUV SLAVIK. (»Nattergalen«) 1949. M: Jiri Trnka & Jiri Brdecka efter H. C. Andersens eventyr. I: Jiri Trnka. I. af sekvenserne m/skuespillere: Milos Makovec. Medvirkende: Jaromír Sobotka (Drengen) & Helena Patocková (Pigen). Mu: Václav Trojan. F: Ferdinand Pecenka. Dukkefilm i farver, 2069 m. Udsendt i en fransk og en engelsk udgave med kommentarer ind-

- talt af henholdsvis Jean Cocteau og Boris Karloff.
- ROMÁN S. BASOU.** (Historien om Kontrabas-sen) 1949. M: Jiri Trnka efter novelle af Anton Tjehkov. I: Jiri Trnka. Mu: Václav Trojan. F: Emanuel Franek & Ludvík Hájek. Dukkeføring: Bretislav Pojar, Zd. Hrabě, Stan. Látal, Jen Karpas & Bohumil Sránek. Dukkefilm i farver, 398 m.
- CERTUV MLYN.** (Djevleens Mølle) 1949. M: Jiri Trnka efter tjekisk folkeeventyr. I: Jiri Trnka. Mu: Václav Trojan. F: Ludvík Hájek & Emanuel Franek. Dukkeføring: Bretislav Pojar, Boh. Sránek, Jan Karpas, Zd. Hrabě & Stan. Látal. Dukkefilm i farver, 575 m.
- ARIE PRERIE.** (Præriens Sang) 1949. M: Jiri Trnka efter idé af Jiri Brdecka. I: Jiri Trnka. Mu: Jan Ryshlík. F. Emanuel Franek & Ludvík Hájek. Dukkeføring: Bretislav Pojar, Boh. Sránek, Zd. Hrabě, Jan Karpas & Stan. Látal. Dukkefilm i farver, 616 m.
- BAJAJA.** (Prins Bajaja) 1950. M: Jiri Trnka efter eventyr af Bozena Nemcová. I: Jiri Trnka. Mu: Václav Trojan. F: Ludvík Hájek & Emanuel Franek. Vers til de led-sagende korsange: Vítězslav Nedbal. Dukkeføring: Br. Pojar (Bajaja) J. Karpas (prinsesserne) B. Sránek (Brudgomme og riddere) Zd. Hrabě (Kongen) & St. Látal (Narren). Dukkefilm i farver, 2216 m.
- VESELY CIRKUS.** (Det lystige Cirkus) 1951. M. & I: Jiri Trnka. Tegning: Jiri Trnka, Frantisek Tichy, Kamil Lhoták & Zdenek Seydl. Mu: Václav Trojan. F: Emanuel Franek. Dukkeføring: Boh. Sránek & Josef Kluge. Trickfilm i farver, 384 m. (Papirklip kombineret med tegnefilm.)
- POHADKA O ZLATÉ RYBCE.** (Eventyret om Guldfisken eller Konen i Muddergroften) 1951. M: Jiri Trnka efter folkeeventyr. L. & tegning: Jiri Trnka. F: Emanuel Franek. Kommentarer indtalt af: Jan Werich. Experimentel tegnefilm, 451 m. (Veksling af statiske tegninger, optaget med kørende kamera.)
- PERNIKOVA CHALOUPKA.** (Hans og Grete eller Honningkagehuset) 1951. M: Bretislav Pojar efter folkeeventyr. I: Bretislav Pojar. F: Ludvík Hájek. Dek. & dukker: Jiri Trnka. Dukkeføring: Jan Karpas, Zd. Hrabě & Stan. Látal. Dukkefilm i farver, 538 m.
- STARÉ POVĚSTI ČESKÉ.** (Gamle tjekiske Folkesagn) 1952. M: Jiri Trnka, dr. Milos Kratochvíl & Jiri Brdecka efter Alois Jiráskes bog af samme navn. Drejebog og kommentarer udarbejdet af: Jiri Trnka. Mu: Václav Trojan. F: Ludvík Hájek & Emanuel Franek. Dek. & dukker: Jiri Trnka. Kommentarer indtalt af: Ruzena Nasková, Václav Vydra, Karel Höger, Zdenek Štěpánek & Eduard Hohout. Syv dele: Tjekiske Forfædre — Legenden om Bi-vojk — Libuse's Hof — Premysl — Kvin-dernes Krig — Horymír — Luchaner-krigen. Dukkefilm i farver, 2480 m.
- JAK STARECEK MENIL, AZ VYMENIL.** (Bedstefars Handel) 1953. M: Jiri Trnka efter tjekisk folkeeventyr. (Variant af »Hvad Fatter gør, er altid det rigtige.«) I. & tegning: Jiri Trnka. Mu: Václav Trojan. F:
- Emanuel Franek. Kommentarer indtalt af: Ruzena Nasková.) Experimentel tegnefilm i farver, 255 m.
- SKLENICKU VIC.** (Et lille Glas for meget) 1953. M: Bretislav Pojar & Jiri Brdecka efter fortælling af Alois Meccera. I: Bretislav Pojar. Mu: Jan Ryshlík. Dek. & dukker: Jiri Trnka. Dukkeføring: Zd. Hrabě, J. Karpas, St. Látal & J. Kluge. Dukkefilm i farver, 548 m.
- DOBRY VOJAK SVEJK.** (Den brave Soldat Schwejík) 1954. M: Jiri Trnka efter Joro-slav Hasek's roman af samme navn. I: Jiri Trnka. Mu: Václav Trojan. F: Emanuel Franek. Dek. & dukker: Jiri Trnka efter Josef Lada's illustrationer til bogen. Kommen-tarerer indtalt af: Jan Werich. Tre dele: Schwejík og Cognacen — Schwejík i Toget — En Rejse fuld af Besværligheder. Dukkefilm i farver, 2211 m.
- DVA MRAZICI.** (To Graders Nattefrost) 1954. M. & I: Jiri Trnka. Mu: Václav Trojan. F: Ludvík Hájek & Emanuel Franek. Dek. & dukker: Jiri Trnka. Dialog indtalt af: Jan Werich & Vlasta Burian. Trickfilm i farver, 357 m. (Kombination af dukke-film og papirklip.)
- KUTÁSEK A KŮTILKA.** (De to Dukker) 1954. M: Josef Pehr. I: Jiri Trnka. Mu: Václav Trojan. F: Vladimír Novotný. Dek.: Jiri Trnka. Dukkeføring: M. Skorepová & H. Vavrusková. Klovnenes rolle udføres af: Josef Pehr. Dukkefilm i farver, 504 m. (Spillet med haanddukker.)
- BYL JEDNOU JEDEK KRAL.** (Der var en-gang en Konge) 1954. M: Jiri Brdecka & Jan Werich efter eventyr af Bozena Nem-cová. I: Borivoj Zeman. Mu: Václav Tro-jan. F: Jan Roth. Dek., kostumer og kunst-nerisk medvirken: Jiri Trnka. Medvir-kende: Jan Werich (kongen) Vlasta Bu-rian (kongens læge), Irena Kacirková, Stella Májová, Milena Dvorská (kongens tre døtre), Terezie Brzková (en gammel heks) & Vladimír Ráz (fiskeren). Børne-film i farver.
- CIRKUS HURVINEK.** (Cirkus Hurvinek) 1955. M: Vrasislav Blazek. Drejebog & I.: Jiri Trnka. Mu: Jan Ryshlík. F: Ludvík Há-jek. Dek. & dukker: Jiri Trnka efter Jo-sef Skupas marionetter. Dialog indtalt af: Prof. Josef Skupa. Dukkefilm i farver, 750 m.
- JAN HUS.** (Johan Hus) 1955. M: Milos V. Kratochvíl & Otakar Vávra. I: Otakar Vávra. Mu: Jiri Trnka. F: Václav Hanus. Dek: K. Skvór. Historisk medarbej-der: Prof. Václav Mencl. Kostumer teg-net af: Jiri Trnka. Medvirkende: Zdenek Štěpánek (Jan Hus), Karel Höger (Wenzel IV, konge af Böhmen), Jan Pivec (Sigis-mund, romersk kejser, konge af Ungarn), Vlasta Maturlová (dronning Sofie) Bed-rieh Karen (Kardinal Pierre d'Ailli) Frantisek Smolík (pavelig legat), Otomar Krejca (mester Štěpán Pálec) Vladimír Repa — Marie Tomášová — Josef Mixa — Eduard Dupák. Historisk film i farver. (En fortsættelse: »En husitisk Hærfører«, er under indspilning. Kostumerne til den-ne er ligeledes tegnet af Jiri Trnka.)
- Alle filmene er produceret af: Československy státní film.

Ansvarshavende redaktør: Erik Ulrichsen.

Det Danske Filmmuseum, Hvidovregade 24, Valby. Tlf.: Hvidovre 1970. Biblioteket åbent hver-dage 9—16 (lørdag 9—13) og mandag og torsdag 19—21. Filmsalen: Frederiksberggade 25. Tlf.: Byen 1503. Ekspedition hverdage 9—17 (lørdag 9—13). »Kosmorama« koster tilsendt 6 kr. årlig (9 numre) — første årgang kan dog købes for 5 kr. Bladet kan kun fås direkte fra Filmmuseet, giro 46738.